॥ तैत्तिरीय संहिता॥

॥प्रथमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयसंहितायां सप्तमकाण्डे प्रथमः प्रश्नः॥

प्रजनंनं ज्योतिर्ग्निर्देवतांनां ज्योतिर्विराद्धन्दंसां ज्योतिर्विराङ्घाचौं ऽग्नौ सं तिष्ठते विराजम्भि सम्पंद्यते तस्मात्तक्योतिरुच्यते द्वौ स्तोमौं प्रातःसवनं वहतो यथौं प्राणश्चापानश्च द्वौ माध्यंदिन् क्ष् सवनं यथा चक्षुश्च श्रोत्रं च द्वौ तृतीयसवनं यथा वाक्नं प्रतिष्ठा च पुरुषसम्मितो वा एष यज्ञोऽस्थूरिः (१)

यं कामंं कामयंते तमेतेनाभ्यंश्जृते सर्व्ध् ह्यस्थूंरिणाभ्यश्जृतै-ऽग्निष्टोमेन् वे प्रजापंतिः प्रजा अंसृजत् ता अंग्निष्टोमेनेव पर्यगृह्णात्तासां परिगृहीतानामश्वत्रोऽत्यंप्रवत् तस्यांनुहाय रेत् आदंत्त् तद्गंद्भे न्यंमार्द्गस्मांद्गद्भो द्विरेता अथो आहुर्वडंबायां न्यंमार्डिति तस्माद्वडंबा द्विरेता अथो आहुरोषंधीषु (२)

न्यंमार्डिति तस्मादोषंधयोऽनंभ्यक्ता रेभन्त्यथों आहुः प्रजासु न्यंमार्डिति तस्माँद्यमौ जायेते तस्मांदश्वत्रो न प्र जायत् आत्तरेता हि तस्माँद्वर्हिष्यनंबक्रृप्तः सर्ववेदसे वां सहस्रे वावंक्रुप्तोऽति ह्यप्रंवत् य एवं विद्वानंग्निष्टोमेन् यजंते प्राजाताः प्रजा जनयंति परि प्रजाता गृह्णाति तस्मांदाहुर्ज्येष्ठयुज्ञ इतिं (३) प्रजापंतिर्वाव ज्येष्ठः स ह्यंतेनाग्रेऽयंजत प्रजापंतिरकामयत् प्र जायेयेति स मुंख्तस्त्रिवृतं निरंमिमीत् तम्ग्रिर्देवतान्वंसृज्यत गायत्री छन्दों रथन्तरः सामं ब्राह्मणो मंनुष्यांणाम्जः पंशूनान्तस्मात्ते मुख्यां मुख्तो ह्यसृंज्यन्तोरंसो बाहुभ्यां पश्चदशं निरंमिमीत तमिन्द्रों देवतान्वंसृज्यत त्रिष्टुप्छन्दों बृहत् (४)

सामं राज्ञन्यों मनुष्यांणामिवः पश्नान्तस्मात्ते वीर्यावन्तो वीर्यां द्धासृंज्यन्त मध्यतः संप्तद्रशं निरंमिमीत् तं विश्वं देवा देवता अन्वंसृज्यन्त जगंती छन्दों वैरूप साम् वैश्यों मनुष्यांणां गावः पश्नान्तस्मात्त आद्यां अन्नधानाद्धासृंज्यन्त तस्माद्भ्या सेतोऽन्येभ्यो भूयिष्ठा हि देवता अन्वसृंज्यन्त पत्त एंकवि शं निरंमिमीत् तमंनुष्टुप्छन्देः [5[]

अन्वंसृज्यत वैराजः सामं शूद्रो मंनुष्याणामश्वः पशूनान्तस्मात्तौ भूंतसङ्गामिणावश्वंश्च शूद्रश्च तस्मांच्छूद्रो यज्ञेऽनंबक्रुप्तो न हि देवता अन्वसृंज्यत् तस्मात्पादावुपं जीवतः पत्तो ह्यसृंज्येतां प्राणा वै त्रिवृदंर्धमासाः पंश्चद्रशः प्रजापंतिः सप्तद्शस्त्रयं इमे लोका असावादित्य एकवि १ श्वर एतस्मिन्वा एते श्रिता एतस्मिन्प्रतिंष्ठिता य एवं वेदैतस्मिन्नेव श्रंयत एतस्मिन्प्रतिं तिष्ठति॥ (६)

अस्थृरिरोषंधीषु ज्येष्ठय्ज्ञ इति बृहदंनुष्टुप्छन्दः प्रतिष्ठिता नवं च॥[१]

प्रातःसवने वै गांयत्रेण छन्दंसा त्रिवृते स्तोमांय ज्योतिर्दधंदेति त्रिवृतां ब्रह्मवर्चसेनं पश्चदशाय ज्योतिर्दधंदेति पश्चदशेनौजंसा वीर्येण सप्तदशाय ज्योतिर्दधंदेति सप्तदशेनं प्राजापत्येनं प्रजनेनेनैकविर्शाय ज्योतिर्दधंदेति स्तोमं एव तथ्स्तोमांय ज्योतिर्दधंदेति स्तोमं एव तथ्स्तोमांय ज्योतिर्दधंदेत्यथो स्तोमं एव स्तोमम्भि प्र णंयति यावंन्तो वै स्तोमास्तावंन्तः कामास्तावंन्तो लोकास्तावंन्ति ज्योतीर्ध्येतावंत एव स्तोमांनेतावंतः कामांनेतावंतो लोकानेतावंन्ति ज्योतीर्ध्यवं रुन्द्धे॥ (७)

ब्रह्मवादिनों वदन्ति स त्वै यंजेत् यौंऽग्निष्टोमेन् यजंमानोऽथ् सर्वस्तोमेन् यजेतेति यस्यं त्रिवृतंमन्तर्यन्तिं प्राणाः स्तस्यान्तर्यन्ति प्राणेषु मेऽप्यंसदिति खलु वै यज्ञेन यजंमानो यजते यस्यं

तार्वन्तो लोकास्त्रयोदश च॥____

पश्चद्रशमंन्त्यंन्तिं वीर्यं तस्यान्तर्यन्ति वीर्यं मेऽप्यंस्दिति खलु वै यज्ञेन यजमानो यजते यस्यं सप्तद्शमंन्त्यंन्तिं (८)

प्रजां तस्यान्तर्यन्ति प्रजायाम्मेऽप्यंसदिति खलु वै युज्ञेन् यजमानो यजते यस्यैकविष्शमंन्तर्यन्तिं प्रतिष्ठां तस्यान्तर्यन्ति प्रतिष्ठायाम्मेऽप्यंसदिति खलु वै युज्ञेन् यजमानो यजते यस्यं त्रिणवमंन्तर्यन्त्यृत् श्रृष्ठ तस्यं नक्षत्रियां च विराजंमन्तर्यन्त्यृतुषु मे-ऽप्यंसन्नक्षत्रियांयां च विराजीतिं (९) पर्मतामेव गंच्छति॥ (१०)

खलु वै युज्ञेन यर्जमानो यजते यस्यं त्रयिश्विष्शमंन्तर्यन्तिं देवतास्तस्यान्तर्यन्ति देवतांसु मेऽप्यंसदिति खलु वै युज्ञेन यर्जमानो यजते यो वै स्तोमानामवमं पंरमतां गच्छंन्तं वेदं परमतांमेव गंच्छति त्रिवृद्धै स्तोमानामवमिश्चवृत्पंरमो य एवं वेदं

स्प्तद्रशमंन्तर्यन्तिं विराजीति चतुंश्चत्वारि श्वा॥———[३] अङ्गिरसो वै स्त्रमासत् ते सुवर्गं लोकमायन्तेषा हिविष्मा ईश्च हिविष्मा ईश्च हिविष्कृचाहीयेतान्तावंकामयेता १ सुवर्गं लोकमियावेति

ह्विष्माइश्च हावृष्कुचाहायतान्तावकामयताः सुवृगं लाकामयावात् तावृतं द्विरात्रमपश्यतान्तमाह्रंरतान्तेनायजेतान्ततो वै तौ सुवृगं लोकमैतां य एवं विद्वान्द्विरात्रेण यजंते सुवृगमेव लोकमैति तावैताम्पूर्वेणाऽह्वाऽगंच्छतामुत्तरेण (११)

अभिष्ठवः पूर्वमहंर्भवित् गित्रक्तरं ज्योतिष्टोमोऽग्निष्टोमः पूर्वमहंर्भवित् तेज्ञस्तेनावं रुन्द्धे सर्वस्तोमोऽतिरात्र उत्तर्ष् सर्वस्यास्ये सर्वस्यावंरुद्धे गायत्रम्पूर्वेहुन्थ्सामं भवित् तेज्ञो वै गायत्री गायत्री ब्रह्मवर्चसं तेजं एव ब्रह्मवर्चसमात्मन्धंत्ते त्रैष्टुंभुमुत्तंर् ओजो वै वीर्यं त्रिष्टुगोजं एव वीर्यमात्मन्धंत्ते रथन्तुरम्पूर्वं (१२)

अह्-थ्सामं भवतीयं वै रंथन्तरम्स्यामेव प्रति तिष्ठति बृहदुत्तंरेऽसौ वै बृहद्मुष्यांमेव प्रति तिष्ठति तदांहुः क्वं जगंती चानुष्ठुप्वेतिं वैखान्सम्पूर्वेऽह्-थ्सामं भवति तेन् जगंत्ये नैतिं षोड्रयुत्तंरे तेनांनुष्टुभोऽथांहुर्यथ्संमानेंऽ धमासे स्यातांमन्यत्रस्याह्नों वीर्यमन् पद्येतत्यंमावास्यांयाम्पूर्वमहंभंवत्युत्तंरि नानांवीर्ये भवतो ह्विष्मंन्निधनुम्पूर्वमहंभंवति हविष्कृन्निधनुमुत्तंरं

प्रतिष्ठित्यै॥ (१३)

उत्तरेण रथन्त्रम्पूर्वेऽन्वेकंवि॰शतिश्च॥

[४]

आपो वा इदमग्रे सिल्लमांसीत्तस्मिन्यजापंतिर्वायुर्भूत्वाचंर्थ्स इमामंपश्यत्तां वंराहो भूत्वाहंरत्तां विश्वकंमां भूत्वा व्यंमाद्थ्साप्रंथत् सा पृथिव्यंभवृत्तत्पृथिव्ये पृथिवित्वन्तस्यांमश्राम्यत्यजापंतिः स देवानंसृजत् वस्त्रुद्वानांदित्यान्ते देवाः प्रजापंतिमब्रुवन्य्र जांयामहा

इति सौंऽब्रवीत् (१४)
यथाहं युष्मा इस्तप्सासृक्ष्येवं तपंसि प्रजनंनिमच्छध्वमिति
तेभ्योऽग्निमायतंनम्प्रायंच्छदेतेनायतंनेन श्राम्यतेति तैंऽग्निनायतंनेनाश्र
संवथ्सर एकां गामंसृजन्त तां वस्भयो रुद्रेभ्यं आदित्येभ्यः

प्रायंच्छन्नेता र रंक्षध्वमिति तां वसंवो रुद्रा आंदित्या अंरक्षन्त सा वसुभ्यो रुद्रेभ्यं आदित्येभ्यः प्राजायत् त्रीणि च (१५) शृतानि त्रयंस्त्रि शतुं चाथु सैव संहस्रतम्यंभवृत्ते देवाः

प्रजापितमब्रुवन्थ्सहस्रेण नो याज्येति सौंऽग्निष्टोमेन वसूनयाजयत्त इमं लोकमंजयन्तचांददुः स उक्थ्येन रुद्रानयाजयत्तैं-ऽन्तरिक्षमजयन्तचांददुः सोंऽतिरात्रेणांदित्यानयाजयत्तेंऽमुं लोकमंजयन्तचांददुस्तद्न्तरिक्षम् (१६)

व्यवैंर्यत् तस्मांद्रुद्रा घातुंका अनायत्ना हि तस्मांदाहुः शिथिलं वै मध्यममहंस्त्रिरात्रस्य वि हि तद्वेर्यतेति त्रैष्टुंभम्मध्यमस्याह् आज्यंम्भवति स्ंयानांनि सूक्तानि शश्सित षोड्शिन श्रं शश्सत्यह्रो धृत्या अशिंथिलम्भावाय तस्मांत्रिरात्रस्यांग्निष्टोम एव प्रथममहंः स्यादथोक्थ्योऽथांतिरात्र एषां लोकानां विधृत्ये त्रीणित्रीणि श्तान्यंनूचीनाहमव्यंवच्छिन्नानि ददाति (१७)

पृषां लोकानामनु सन्तंत्यै दशतं न विच्छिन्द्याद्विराजं नेद्विच्छिनदानीत्यथ् या संहस्रतम्यासीत्तस्यामिन्द्रंश्च विष्णुंश्च व्यायंच्छेता स इन्द्रोंऽमन्यतानया वा इदं विष्णुः सहस्रं वर्क्षत् इति तस्यांमकल्पेतां द्विभाग इन्द्रस्तृतीये विष्णुस्तद्वा पृषाभ्यनूँच्यत उभा जिंग्यथुरिति तां वा पृतामंच्छावाकः (१८)

पुव शर्षस्त्यथ् या संहस्रतमी सा होत्रे देयेति होतांरं वा अभ्यतिरिच्यते यदंतिरिच्यते होतानांप्तस्यापयिता-थांहुरुन्नेत्रे देयेत्यतिरिक्ता वा एषा सहस्रस्यातिरिक्त उन्नेतर्त्विजामथांहुः सर्वेभ्यः सद्स्येभ्यो देयेत्यथांहुरुदाकृत्या सा वर्शं चरेदित्यथांहुर्ब्रह्मणे चाग्नीधे च देयेति (१९)

द्विभागम्ब्रह्मणे तृतीयमुग्नीधं ऐन्द्रो वै ब्रह्मा वैष्णुवों-ऽग्नीद्यथैव तावकल्पेतामित्यथांहुर्या कल्याणी बंहुरूपा सा वीर्यम् (२१)

देयेत्यथांहुर्या द्विंरूपोभ्यतंप्रनी सा देयेति सहस्रंस्य परिंगृहीत्यै तद्वा एतथ्सहस्रस्यायंन सहस्र स्तोत्रीयाः सहस्रं दक्षिणाः सहस्रंसम्मितः सुवर्गो लोकः सुवर्गस्यं लोकस्याभिजित्यै॥ (२०)

अब्रवीच् तदन्तिरक्षिन्ददात्यच्छावाकश्च देयेति सप्तचंत्वारि शचा — [५] सोमो वै सहस्रंमिवन्दत्तिमन्द्रोऽन्वंविन्दत्तौ यमो न्यागंच्छत्तावंब्रवीदस्तु मेऽत्रापीत्यस्तु ही(३) इत्यंब्रूता १ स यम एकंस्यां वीर्यं पर्यपश्यिदयं वा अस्य सहस्रंस्य वीर्यम्बभूतीति तावंब्रवीदियम्ममास्त्वेतद्युवयोरिति तावंब्रता १ सर्वे वा एतदेतस्यां

परिं पश्यामोऽ श्याम हंरामहा इति तस्याम श्यामाहंरन्त् ताम्प्सु प्रावेशय्न्थ्सोमायोदेहीति सा रोहिंणी पिङ्गलैकेहायनी रूपं कृत्वा त्रयंस्त्रिश्याता च त्रिभिश्चं श्रातेः सहोदेत्तस्माद्रोहिंण्या पिङ्गलयैकेहायन्या सोमंं क्रीणीयाद्य एवं विद्वात्रोहिंण्या पिङ्गलयैकेहायन्या सोमंं क्रीणाति त्रयंस्त्रिश्याता चैवास्यं त्रिभिश्चं (२२)

श्तैः सोर्मः क्रीतो भंवित सुक्रीतेन यजते तामुफ्सु प्रावेशयन्निन्द्रायोदेहीति सा रोहिणी लक्ष्मणा पंष्ठौही वार्त्रघ्री रूपं कृत्वा त्रयस्त्रिश्शता च त्रिभिश्चं श्तैः सहोदैत्तस्माद्रोहिणीं लक्ष्मणाम्पष्ठौहीं वार्त्रघ्रीं दद्याद्य एवं विद्वान्नोहिणीं लक्ष्मणाम्पष्ठौहीं वार्त्रघ्रीं दर्दाति त्रयंस्त्रि शचैवास्य त्रीणिं च शतानि सा दत्ता (२३)

भ्वति ताम्पस् प्रावेशयन् यमायोदेहीति सा जरंती मूर्खा तंज्जघन्या रूपं कृत्वा त्रयंश्विश्शता च त्रिभिश्वं श्रतैः सहोदैत्तस्माज्जरंतीम्मूर्खां तंज्जघन्यामंनुस्तरंणीं कुर्वीत् य एवं विद्वाञ्जरंतीम्मूर्खां तंज्जघन्यामंनुस्तरंणीं कुरुते त्रयंश्विश्शचैवास्य त्रीणिं च श्रतानि सामुष्मिं ह्याँके भेवति वागेव संहस्रतमी तस्मांत् (२४)

वरो देयः सा हि वरंः सहस्रंमस्य सा द्ता भंवति तस्माद्वरो न प्रंतिगृह्यः सा हि वरंः सहस्रंमस्य प्रतिगृहीत-म्भवतीयं वर् इति ब्रूयादथान्याम्ब्रूयादियम्ममेति तथास्य तथ्सहस्रमप्रंतिगृहीतम्भवत्यभयतपुनी स्यात्तदाहुरन्यतपुनी स्यांच्यहस्रंमपुरस्तादेत्मिति यैव वरंः (२५)

क्ल्याणी रूपसंमृद्धा सा स्याथ्सा हि वर्ः समृंद्धौ तामुत्तरेणाग्नींग्रं पर्याणीयांहवनीयस्यान्ते द्रोणकलुशमव प्रापयेदा जिंघ्र कुलशंम्मह्युरुधांरा पर्यस्वत्या त्वां विश्वन्त्विन्दंवः समुद्रमिव् सिन्धंवः सा मां सहस्र आ भंज प्रजयां पृश्वभिः सह पुनुर्मा विंशताद्वयिरितिं प्रजयैवेनम्पृशुभीं रुय्या सम् (२६)

अर्ध्यति प्रजावाँन्पशुमात्रंयिमान्भंवित य एवं वेद तयां सहाग्नींप्रम्परेत्यं पुरस्तांत्प्रतीच्यां तिष्ठंन्त्यां जुहुयादुभा जिंग्यथुर्न परां जयेथे न परां जिग्ये कत्रश्चनैनौः। इन्द्रंश्च विष्णो यदपंस्पृधेथां त्रेधा सहस्रं वि तदैरयेथामिति त्रेधाविभक्तं वै त्रिरात्रे सहस्र रं साह्स्रीमेवेनां करोति सहस्रंस्यैवेनाम्मात्रांम् (२७)

प्रथमः प्रश्नः

क्रोति रूपाणि जुहोति रूपेरेवैना समर्धयित तस्यां उपोत्थाय कर्णमा जंपेदिडे रन्तेऽदिते सरस्वित प्रिये प्रेयंसि मिह् विश्वंत्येतानि ते अग्निये नामांनि सुकृतंं मा देवेषुं ब्रूतादितिं देवेभ्यं एवैनमा वेंदयत्यन्वेनं देवा बुंध्यन्ते॥ (२८)

पुतदेतस्यां वीर्यमस्य त्रिभिश्चं दत्ता संहस्रतमी तस्मादेव वरः सम्मात्रामेकान्नचंत्वारिष्शचं॥———[६]

सहस्रतम्यां वै यजंमानः सुवर्गं लोकमेति सैन र सुवर्गं लोकं गंमयित सा मां सुवर्गं लोकं गंमयेत्यांह सुवर्गमेवैनं लोकं गंमयित सा मा ज्योतिष्मन्तं लोकं गंम्येत्यांह ज्योतिष्मन्तमेवैनं लोकं गंमयित सा मा सर्वान्युण्यां-ल्राँकान्गंम्येत्यांह सर्वांनेवैनम्युण्यां ल्राँकान्गंमयित सा (२९)

मा प्रतिष्ठां गंमय प्रजयां पृशुभिः सह पुनुमा विंशताद्र्यिरितं प्रजयैवेनंम्पृशुभी रय्यां प्रतिं ष्ठापयित प्रजावान्पशुमात्रंयिमान्भंवति य एवं वेद तामुग्नीधे वा ब्रह्मणे वा होत्रे वोद्गात्रे वाध्वर्यवे वा दद्याथ्सहस्रमस्य सा दत्ता भंवति सहस्रमस्य प्रतिंगृहीतम्भवित यस्तामविद्वान् (३०)

प्रतिगृह्णाति तां प्रतिं गृह्णीयादेकांसि न सहस्रमेकां त्वा भूतां

प्रतिं गृह्णामि न सहस्रमेकां मा भूता विंश मा सहस्रमित्येकांमेवैनां भूतां प्रतिं गृह्णाति न सहस्रं य एवं वेदं स्योनासिं सुषदां सुशेवां स्योना मा विंश सुषदा मा विंश सुशेवा मा विंश (३१)

इत्यांह स्योनेवेन र सुषदां सुशेवां भूता विंशति नैन र हिनस्ति ब्रह्मवादिनों वदन्ति सहस्रं सहस्रतम्यन्वेती(३) सहस्रत्मी सहस्रत्मी सहस्रा(३)मिति यत्प्राचीमुथ्मुजेथ्सहस्र सहस्रतम्यन्वियात्तथ्सहस्रमप्रज्ञात्र सुंवर्गं लोकं न प्रजानीयात्प्रतीचीमुथ्मृजिति ता सहस्रमन् पूर्यावर्तते सा प्रजानती सुंवर्गं लोकमेति यजमानम्भ्यथ्मृजिति क्षिप्रे सहस्रम्प्र जांयत उत्तमा नीयते प्रथमा देवान्गंच्छति॥ (३२)

लोकान्गमयति सार्विद्वान्थ्सुशेवा मार्विश् यजमानं द्वादेश च॥—[७]

अत्रिंरददादौर्वाय प्रजाम्पुत्रकांमाय स रिरिचानोंऽमन्यत् निर्वींर्यः शिथिलो यातयांमा स एतं चंतूरात्रमंपश्यत् तमाहंरत्तेनांयजत् ततो वै तस्यं चत्वारों वीरा आजांयन्त् सहोता सूँद्राता स्वंध्वर्युः सुसंभेयो य एवं विद्वाः श्चंतूरात्रेण यजेत् आस्यं चत्वारों वीरा जांयन्ते सुहोता सूँद्राता स्वंध्वर्युः सुसंभेयो ये चंतुर्वि १शाः पर्वमाना ब्रह्मवर्च्सं तत् (३३)

य उद्यन्तः स्तोमाः श्रीः सात्रिः श्रद्धादेवं यजमानं चत्वारि वीर्याणि नोपानम्नतेजं इन्द्रियम्ब्रह्मवर्चसमुन्नाद्यः स एता इश्वतुरश्चतुं ष्टोमान्थ्सोमां नपश्यत्ताना हं रत्ते रेयजत् तेजं एव प्रथमेनावां रुन्द्वेन्द्वियं द्वितीयेंन ब्रह्मवर्च्सं तृतीयेंना न्नाद्यं चतुर्थेन् य एवं विद्वा इश्वतुरश्चतुं ष्टोमान्थ्सोमां नाहरं ति तैर्यजंते तेजं एव प्रथमेनावं रुन्द्व इन्द्रियं द्वितीयेंन ब्रह्मवर्च्सं तृतीयेंना न्नाद्यं चतुर्थेन् यामेवात्रिर्ऋद्धिमार्श्वतामेव यजंमान ऋश्नोति॥ (३४)

तत्तेजं पुवाष्टादंश च॥———[८]
जमदंग्निः पुष्टिंकामश्चतूरात्रेणांयजत् स पुतान्योषार्थः
अपुष्यत्तस्मांत्पिलृतौ जामंदग्नियौ न सं जांनाते पुतानेव पोषांन्युष्यति य एवं विद्वाङ्श्चंतूरात्रेण यजंते पुरोडाशिन्यं उपसदो

पाषान्युच्यात् य एव विद्वाइश्चत्र्यात्रण् यजतं पुराडााशन्य उपसदा भवन्ति पृशवो वै पुरोडाशः पृश्ननेवावं रुन्द्धेऽत्रं वै पुरोडाशो-ऽन्नमेवावं रुन्द्धेऽन्नादः पंशुमान्भेवति य एवं विद्वाइश्चेत्र्गत्रेण् यजते॥ (३५)

जुमदंग्निर्ष्टाचंत्वारि×शत्॥**..**

संवृथ्सरो वा इदमेकं आसीथ्सोंऽकामयतुर्तून्थ्सृंजेयेति स एतम्पंश्चरात्रमंपश्यत्तमाहंरत्तेनांयजत् ततो वै स ऋतूनंसृजत् य एवं विद्वान्पंश्चरात्रेण् यजते प्रैव जायते त ऋतवं सृष्टा न

व्यावर्तन्त त एतम्पेश्चरात्रमंपश्यन् तमाहंरन्तेनांयजन्त ततो वै ते व्यावर्तन्त (३६) य एवं विदान्यंश्चरात्रेण यज्ञंते वि पाप्पना भातंत्रोणा

य एवं विद्वान्पंश्चरात्रेण यजंते वि पाप्मना भ्रातृंव्येणा

पुतम्पंश्चरात्रमाहंर्त्तेनांयजत् ततो वै स सहस्रं पृश्नमाप्नोद्य पृवं विद्वान्पंश्चरात्रेण यजेते प्र सहस्रं पृश्नाप्नोति बबरः प्रावाहणिरकामयत वाचः प्रविदिता स्यामिति स पुतम्पंश्चरात्रमा (३७) अहर्त्तेनांयजत् ततो वै स वाचः प्रविदिताभंवद्य एवं

वंर्तते सार्वसेनिः शौचेयोंऽकामयत पशुमान्थस्यामिति स

प्रथमः प्रश्नः

विद्वान्पंश्चरात्रेण यजंते प्रविदेतैव वाचो भेवत्यथी एनं वाचस्पितिरित्यांहुरनांप्तश्चतूरात्रोऽतिंरिक्तः षड्रात्रोऽथ् वा एष संम्प्रति यज्ञो यत्पंश्चरात्रो य एवं विद्वान्पंश्चरात्रेण यजंते सम्प्रत्येव यज्ञेनं यजते पश्चरात्रो भंवति पश्च वा ऋतवंः संवथ्सरः (३८)

युज्ञो युज्ञमेवावं रुन्द्धे त्रिवृदंग्निष्टोमो भेवति तेजं प्वावं रुन्द्धे पश्चद्शो भंवतीन्द्रियमेवावं रुन्द्धे सप्तद्शो भंवत्यत्राद्यस्यावंरुद्धा अथो प्रैव तेनं जायते पश्चविष्शौंऽग्निष्टोमो भंवति प्रजापंतेराह्ये महाव्रतवांनुत्राद्यस्यावंरुद्धौ विश्वजिथ्सर्वंपृष्ठोऽतिरात्रो भंवति

ऋतुष्वेव संवध्सरे प्रतिं तिष्ठत्यथो पश्चांक्षरा पङ्काः पाङ्को

सर्वस्याभिजित्यै॥ (३९)
ते व्यावंर्तन्त प्रविद्ता स्यामिति स एतम्प्रंश्चरात्रमा संवथ्सरो-

ऽभिजिंत्ये॥——[१०] देवस्यं त्वा सवितुः प्रंसुवेंऽश्विनोंर्बाहुभ्यां पूष्णो हस्ताभ्यामा

देवस्य त्वा सर्वितुः प्रस्वेऽिश्वेनिब्हिभ्या पूष्णी हस्ताभ्यामा देद इमामंगृभ्णत्रश्नामृतस्य पूर्व आयुंषि विदथेषु कृव्या। तयां धरुणः प्रश्नंवि श्रातिश्च॥_____

रन्तिः स्वाहा द्वावि १ शतिश्च॥

देवाः सुतमा बंभूवुर्ऋतस्य सामंन्थ्सरमारपंन्ती। अभिधा असि भुवंनमसि यन्तासि धर्तासि सौंऽग्निं वैश्वानर सप्रथसं गच्छ स्वाहांकृतः पृथिव्यां यन्ता राड्यन्तासि यमेनो धर्तासि धरुणः कृष्ये त्वा क्षेमांय त्वा रय्ये त्वा पोषांय त्वा पृथिव्ये त्वान्तरिक्षाय त्वा दिवे त्वां सते त्वासंते त्वान्धस्त्वौषंधीभ्यस्त्वा विश्वेभ्यस्त्वा भूतेभ्यः॥ (४०)

विभूमीत्रा प्रभूः पित्राश्वींऽसि हयोऽस्यत्योंऽसि नरो-ऽस्यर्वासि सप्तिरिस वाुज्यंसि वृषांसि नृमणां असि ययुर्नामां स्यादित्याना म्यत्वान्विं ह्यग्नये स्वाहा स्वाहें न्द्राग्निभ्या ड् स्वाहाँ प्रजापंतये स्वाहा विश्वेंभ्यो देवेभ्यः स्वाहा सर्वाभ्यो देवेतांभ्य इह धृतिः स्वाहेह विधृतिः स्वाहेह रन्तिः स्वाहेह रमंतिः स्वाहा भूरंसि भुवे त्वा भव्याय त्वा भविष्यते त्वा विश्वेंभ्यस्त्वा भूतेभ्यो देवां आशापाला एतं देवेभ्योऽश्वम्मेर्घाय प्रोक्षितं गोपायत॥ (४१)

आयंनाय स्वाहा प्रायंणाय स्वाहोंद्रावाय स्वाहोद्शंताय स्वाहां शूकाराय स्वाहा शूकृंताय स्वाहा पर्लायिताय स्वाहाऽऽपर्लायिताय

स्वाहाऽऽवल्गंते स्वाहां परावल्गंते स्वाहांऽऽयते स्वाहां प्रयते

स्वाहा सर्वस्मै स्वाहाँ॥ (४२)

आयंनायोत्तंरमापलांयिताय षड्विरंशितः॥———[१३] अग्नये स्वाहा सोमांय स्वाहां वायवे स्वाहापाम्मोदांय स्वाहां

सिवते स्वाहा सर्रस्वत्यै स्वाहेन्द्रांय स्वाहा बृह्स्पतंये स्वाहां मित्राय स्वाहा वर्रुणाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहाँ॥ (४३)

पृथिव्ये स्वाहाऽन्तिरक्षाय स्वाहां दिवे स्वाहा सूर्याय स्वाहां चन्द्रमंसे स्वाहा नक्षंत्रेभ्यः स्वाहा प्राच्यें दिशे स्वाहा दक्षिणाये दिशे स्वाहां प्रतिच्यें दिशे स्वाहांदिशे दिशे स्वाहां प्रतिच्यें दिशे स्वाहांदिग्यः स्वाहांऽवान्तरिदशाभ्यः स्वाहां समाभ्यः स्वाहां शरद्धः स्वाहांऽहोरात्रेभ्यः स्वाहांऽधंमासभ्यः स्वाहा मासेभ्यः स्वाहर्त्भयः

अग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहां सिवते स्वाहा सरंस्वत्ये स्वाहां पूष्णे स्वाहा बृह्स्पतंये स्वाहाऽपाम्मोदांय स्वाहां वायवे स्वाहां मित्राय स्वाहा वरुंणाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहां॥ (४५)

स्वाहां संवथ्सराय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहाँ॥ (४४)

[१६]

पृथिव्यै स्वाहाऽन्तरिक्षाय स्वाहां दिवे स्वाहाऽग्नये स्वाहा सोमाय स्वाहा सूर्याय स्वाहां चन्द्रमंसे स्वाहाऽहे स्वाहा रात्रिये स्वाहर्जवे स्वाहां साधवे स्वाहां सिक्षत्ये स्वाहां क्षुधे स्वाहांऽऽशितिम्ने स्वाहां रोगाय स्वाहां हिमाय स्वाहां शीताय स्वाहांऽऽत्पाय स्वाहाऽरंण्याय स्वाहां सुवर्गाय स्वाहां लोकाय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहां॥ (४६)

भुवों देवानां कर्मणापसर्तस्यं पृथ्यांसि वसुंभिर्देविभिर्देवतंया गायत्रेणं त्वा छन्दंसा युनज्मि वसन्तेनं त्वर्तुनां ह्विषां दीक्षयामि रुद्रेभिर्देविभिर्देवतंया त्रैष्टुंभेन त्वा छन्दंसा युनज्मि ग्रीष्मेणं त्वर्तनां हविषां दीक्षयाम्यादित्येभिर्देविभिर्देवतंया जागंतेन

ग्रीष्मेणं त्वर्तुनां ह्विषां दीक्षयाम्यादित्येभिर्देविभिर्देवतंया जागंतेन त्वा छन्दंसा युनज्मि वर्षाभिस्त्वर्तुनां ह्विषां दीक्षयामि विश्वेभिर्देविभिर्देवत्यानुंष्टुभेन त्वा छन्दंसा युनज्मि (४७)

श्ररदाँ त्वर्तुनां ह्विषां दीक्षयाम्यिङ्गिरोभिर्देविभिर्देवतंया पाङ्केन त्वा छन्दंसा युनज्मि हेमन्तिशिशिराभ्यां त्वर्तुनां ह्विषां दीक्षयाम्याहं दीक्षामं रुहमृतस्य पत्नीं गायत्रेण छन्दंसा ब्रह्मणा चर्तर सत्येऽधार स्त्यमृतेऽधाम्। महीमू षु सुत्रामांणिमृह धृतिः स्वाहेह विधृतिः स्वाहेह रन्तिः स्वाहेह रमितिः स्वाहाँ॥ (४८) स्वाहां (४९)

ईङ्काराय स्वाहें कृताय स्वाहा क्रन्दंते स्वाहांऽवक्रन्दंते स्वाहां प्रोथंते स्वाहां प्रप्रोथंते स्वाहां गृन्धाय स्वाहां प्राताय स्वाहां प्राणाय स्वाहां व्यानाय स्वाहांऽपानाय स्वाहां सन्दीयमानाय स्वाहां सन्दीयमानाय स्वाहां सन्दीताय स्वाहां विचृत्यमानाय स्वाहां विचृत्ताय स्वाहां पलायिष्यमाणाय स्वाहा पलायिताय स्वाहोपर इस्यते स्वाहोपरताय स्वाहां निवेश्यते स्वाहां निविशामानाय स्वाहा निविशाय स्वाहां निवशाय स्वाहां स्वाहां निवशाय स

आसिष्यते स्वाहाऽऽसीनाय स्वाहांऽऽसिताय स्वाहां निपथ्स्यते स्वाहां निपद्यंमानाय स्वाहा निपन्नाय स्वाहां शियष्यते स्वाहा शयांनाय स्वाहां शियताय स्वाहां सम्मीलिष्यते स्वाहां सम्मीलंते स्वाहा सम्मीलिताय स्वाहां स्वपस्यते स्वाहां स्वपते स्वाहां सुप्ताय स्वाहां प्रभोथस्यते स्वाहां प्रबुध्यंमानाय स्वाहा प्रबुद्धाय स्वाहां जागरिष्यते स्वाहा जाग्रंते स्वाहां जागरिताय स्वाहा शुश्रूंषमाणाय स्वाहां शृण्वते स्वाहां श्रुताय स्वाहां वीक्षिष्यते स्वाहां (५०)

वीक्षंमाणाय स्वाह्य वीक्षिताय स्वाहां स॰हास्यते स्वाहां स्अिहांनाय स्वाहोज्जिहांनाय स्वाहां विवथ्स्यते स्वाहां विवर्तमानाय स्वाह्य विवृत्ताय स्वाहोत्थास्यते स्वाहोत्तिष्ठंते स्वाहोत्थिताय स्वाहां विधविष्यते स्वाहां विधून्वानाय स्वाह्य विधूताय स्वाहौत्क्र इस्यते स्वाहोत्क्रामंते स्वाहोत्क्रांन्ताय स्वाहां चङ्कमिष्यते स्वाहां चङ्कम्यमांणाय स्वाहां चङ्कमिताय स्वाहां कण्डूयिष्यते स्वाहां कण्डूयमांनाय स्वाहां कण्डूयिताय स्वाहां निकिषध्यते स्वाहां निकिषमाणाय स्वाहां निकिषिताय स्वाहा यदित तस्मै स्वाहा यद्योति तस्मै स्वाहा यद्योति तस्मै स्वाहा यद्यक्रेत्वरोति

यत्पिबंति तस्मै स्वाहा यन्मेहंति तस्मै स्वाहा यच्छकृंत्करोति तस्मै स्वाहा रेतंसे स्वाहा प्रजान्यः स्वाहा प्रजान्याय स्वाहा सर्वस्मै स्वाहा॥ (५१)

अग्नये स्वाहां वायवे स्वाहा सूर्याय स्वाहर्तमंस्यृतस्यर्तमंसि सत्यमंसि सत्यस्यं सत्यमंस्यृतस्य पन्थां असि देवानां छायामृतस्य

स्त्यमास स्त्यस्य स्त्यमस्यृतस्य पन्या आस द्वाना छ्यामृतस्य नाम् तथ्सत्यं यत्त्वं प्रजापंतिरस्यिष् यदंस्मिन्वाजिनीव शुभः स्पर्धन्ते दिवः सूर्येण विशोऽपो वृंणानः पंवते कृव्यन्पशुं न गोपा इर्यः परिजमा (५२)

This PDF was downloaded from http://stotrasamhita.github.io.

gitnub.io. GitHub: http://stotrasamhita.github.io | http://github.com/ stotrasamhita

stotrasamnita Credits: http://stotrasamhita.github.io/about/